SURINAAMSCH WEEKBLAD.

1861. **Zondag 20 October** **No. 42.**

PARAMARIBO, den 19 October 1861.

Betrekkelijk de reis naar de *Saramacca* Boschnegers door de *Moravische Broeders*, is thans het volgende Verslag geleverd;

„Op Woensdag den 2den dezer maand begaf zich de WelEerw. Heer Th. van Calker, vergezeld door den Heer M. C. Bamberg, thans zendeling op het Etablissement *Clevia*, naar het Boschnegers kamp *Maripa-ston* in Boven Saramacca, alwaar zij op Zondag den 6den aankwamen. Deze plaats ligt omtrent twee uren boven *Saron*, op een zandheuvel van ongeveer 13 voeten hoog, en schijnt zeer gezond te zijn. Hare bewoners, van *Matuari*-negers (ook *Bosoe-* en *Moesinga*-negers genoemd) afstammende, vormen een groot gezin, bestaande uit drie broeders en zes zusters, met hunne vrouwen, mannen en kinderen, te zamen een en dertig personen. De oudste der drie broeders, Adrai genaamd, voert het bevel over dezen stam. Aanvankelijk woonde dit gezin meer beneden aan de Saramacca; daarna — waarschijnlijk van 1836 tot 1856 — in de stad; vervolgens weder aan de Saramacca, nabij den houtgrond *Wilhelmina Catharina Frederika*, van waar het zich in 1852, naar *Maripa-ston* verplaatste.

Hier vervielen zij, het meest door aanleiding van een neger uit den stam der Aukaners, in afzigtelijke afgoderij. Een hunner echter, met name King werd, volgens zijne betuiging, door eene reeks van merkwaardige droomen, opgewekt, en verkreeg spoedig zulk een grooten invloed op de anderen, dat zij in het afgeloopen jaar al hunne zoogenaamde *winti-huisen* afbraken, hunne afgodische voorwerpen in de rivier wierpen, een kerkje oprigtten, en de een na den anderen in de stad kwam om zich bij de Moravische Broedergemeente aan te sluiten. King zelf en zijne vrouw Akoeba (van den Aukaanschen stam) bleven in de stad en ontvingen godsdienstig onderwijs, met dat gevolg dat hij in Augustus ll., werd gedoopt en Akoeba in deze maand datzelfde voorregt zoude deelachtig worden; waarna een bezoek der Eerwaarde Zendelingen op *Maripa-ston* zoude gedaan worden. Intusschen kwam een afgezant van het opperhoofd of granman der *Matuari*-negers, Kalkoen, in de stad met het verzoek om een leeraar; daar hij zelf en vele zijner stamgenooten zich wilden bekeeren en verlangden om in de Christelijke leer onderwezen te worden. Tot deze opwekking is wederom dezelfde King het werktuig in Gods hand geweest, daar hij tweemaal naar hunne woonplaats gereisd had, ten einde den granman Kalkoen en den geheelen stam der *Matuari's* te vermanen en aan te sporen, om zich van het heidendom, als eene dienst des duivels af te keeren en het Christelijk geloof aan te nemen. Deze *Matuari*-negers zes à acht dagen varens boven *Maripa-ston* wonende, bemoeijelijkte dit den Zendelingarbeid onder hen dermate, dat een bezoek in dit jaar, wegens gebrek aan tijd, niet kon ondernomen worden. — Evenwel besloten de onvermoeide Zendelingen een bezoek op *Maripa-ston* in de eerste dagen dezer maand te doen, de vrouw van King mede te nemen en aldaar te doopen, met uitnoodiging aan den granman Kalkoen zich derwaarts te begeven, ten einde zijn verzoek om een leeraar, nader te bespreken. De Heer van Calker en reisgenoot hadden het genoegen, bij hunne aankomst te *Maripa-ston*, den granman Kalkoen aan te treffen, die reeds drie dagen op hen wachtende was

Zes dagen vertoefden de Eerwaarde Broeders op *Maripa-ston*, en hadden voldoende gelegenheid zich te overtuigen, dat deze boschnegers zich van het heidendom en bijgeloof grondig en ernstig afgekeerd hebben en van ganscher harte naar onderwijs en verlossing uit de duisternis en de magt der zonde verlangen. Dagelijks werd des morgens en des avonds catechisatie gehouden, en het was verrassend te zien hoe spoedig zij het hun voorgedragene begrepen en hoe goed zij het onthielden. Ook de granman Kalkoen woonde de catechisatien bij, en het was duidelijk te zien, dat het voorgedragene hem ter harte ging. Bijzonder indrukwekkend was voor allen de doophandeling op Dingsdag den 8n October, waarbij King's vrouw, Akoeba, en drie kinderen den H. Doop ontvingen.

De opwekking onder deze boschnegers mag als eene geheel bijzondere gebeurtenis in de geschiedenis der zending aangemerkt worden. Immers is zij zonder eenige medewerking van menschen, alleen door den geest des Heeren, ontstaan. — Zij is ernstig en opregt, de afgoderij en het heidensch bijgeloof zijn daar zoo spoedig en geheel en al verdwenen, gelijk het nergens elders binnen deze kolonie het geval is geweest, en er bestaat gegronde hoop, dat deze opwekking zich ook over de verder naar boven wonende *Matuari*-negers uitbreiden zal. De tegenwoordigheid van hun opperhoofd bij het bezoek op *Maripa-ston*, de indruk, dien de godsdienstige handeling op hem heeft gemaakt, zal ongetwijfeld daartoe gunstig medewerken. — Daarbij komt, dat het toekomstige opperhoofd der *Matuari*-negers een opgewekte, vlijtige knaap is van ca. 13 jaren, die op de centraal-school te *Beekhuisen* opgeleid wordt. — De zendelingen hadden hem met zich naar *Maripa-ston* medegenomen, en zijne reeds verworvene kennis in het lezen, schrijven, enz., verwekten verbazing en bewondering bij zijne stamgenooten.

Bij die gelegenheid is door de zendelingen aan granman Kalkoen het voorstel gedaan om met zijn geheelen stam, — die op 300 à 400 menschen wordt geschat, en in 7 dorpen of kampen woonachtig zijn, — hunne tegenwoordige verblijfplaats te verlaten en zich in de nabijheid van *Maripa-ston* te vestigen; hetgeen niet slechts voor hunne godsdienstige en wereldsche beschaving, maar ook voor hunne materieele belangen zeer voordeelig zoude zijn. — Kalkoen toonde zich hiermede ingenomen en heeft zich bereid verklaard zijne kapiteins er over te spreken, en spoedig hunne beslissing deswegen kenbaar te maken.

De zendelingen beloofden hunne bezoeken op *Maripa-ston* te zullen voortzetten, en hebben intusschen de bekeerden in de gelegenheid gesteld om door gemeenschappelijk lezen, zich in de H. Schrift te oefenen.

Met blijdschap keerden de zendelingen in de stad, in den kring hunner Broeders terug, en wij deelen in hunne vreugde. Mogen de pogingen, die zij, met ingetogenheid, aanwenden om de blijde boodschap onder de heidenen te verkondigen, ruimschoots door den Goddelijken zegen achtervolgd worden!"

Ofschoon de vele pogingen van den begaafden Heer M. Leo Taylor niet met zoodanig succes zijn bekroond geworden, als waartoe de gekoesterde verwachting alle hoop gaf, zijn wij door hem uitgenoodigd hierbij zijnen welgemeenden dank te betuigen, aan allen die hem en de zijnen op de eene of andere wijze wel hebben willen begunstigen, terwijl hij hoopt bij zijne eventuele terugkomst alhier, in ruimere mate te slagen, dan thans het geval mogt zijn.

ITALIAANSCHE OPERA.

New-York (Musical Times.)

Tot nu toe, hebben wij geene prima donna gehad, die èn als zangeres en als tragédienne zoo begiftigd is als Mad. Inez Fabbri en hare opkomst zal voorzeker eene plaats in de jaarboeken van New-York innemen. Zij heeft eene zuivere, heldere en krachtvolle stem, die ons dwingt aan Malibran te denken.

Zij zong de *Brindisi* met zulk eene kracht, dat zij spoedig de geheele aandacht boeide van een publiek vol van dezelfde muziek, die reeds was gezongen door Lagrange, Gazzaniga, Piccolomini, Cortesi, Colson en anderen maar de groote Aria „*Ah! forse lui che l'anima,*" in den meest volmaakten stijl der Italiaansche school gezongen, met evenveel juistheid als liefelijkheid had een donderend applaudissement ten gevolge. De eerste acte had slechts ééne zijde van het wondervolle talent van Mad. Fabbri doen kennen, namelijk als lijrische artiste, daar zij daarin optrad als eene behaagzieke Lady, gereed met elk een te coquetteren. — Maar als bij het opgaan van het gordijn in de tweede acte, Violetta (Fabbri) verschijnt, hare liefde voor haren zoon bij Germont verdedigende, en overtuigd dat hare liefde noodlottig zoude zijn voor zijn geluk daarvan afstand doet, is het inderdaad onmogelijk onzen lezers den hartverscheurenden toon te beschrijven in het duo Dite a la giovine en de diepe wanhoop op haar gelaat geteekend. In de tweede acte was zij letterlijk bedolven onder bouquetten. Het publiek wachtte nu met angst op het laatste bedrijf waarin de hevigste tooneelen voorkomen, Mevr. Fabbri had alles zoo wonderschoon gedaan, dat ieder iets bijzonders verwachtte. — Zij hield inderdaad vol.

Toen zij den brief las, en van hare sofa opstaande een blik in den spiegel werpt en dan begrijpt dat zij verloren is — was zij geheel triomf. De Aria *addio del passato bei sogni ridenti*, is overschoon; wat een gevoel, wat tranen! Het gevoel dat zij opwekt bij het Bacchanalen-koor, dat haar aan haar misdadig leven herinnert is inderdaad pijnlijk. De uitgelatene vreugd van de stervende *Traviata*, bij het zien van haren beminden Afrodo, het schoone duo *Parigo o'caro*, met zooveel uitdrukking gezongen, het effect bij *ah'l grand Dio* al deze scènes bragten het geheele publiek tot de overtuiging dat zij onvergelijkelijk schoon was. De dood-scène van Fabbris Traviata kan slechts vergeleken worden bij de dood scène van Rachel's Adrienne le Couweur.

Laatste opgravingen te Pompei. — Opzigtens de laatste opgravingen te *Pompei*, leest men in het *Athaeneum* de volgende wetenswaardige inlichtingen, door eenen reiziger aan dit blad medegedeeld.

„Het opzigt van *Pompei* is weinig veranderd. Bij den ingang ligt het hôtel van Diomedes dat weinig met al die van Zuidelijk *Italië* verschilt. Welk een levendig tooneel biedt zich aan onze blikken! In de laatste jaren zag men ten hoogste 2 of 3 man achteloos aan de opdelvingen tusschen de muren werken en een soldaat, die u *una bottiglia* (een drinkpenning) vroeg, alsmede een half dozijn in lompen gekleede jongens, welke een mozaïk schoon maakten of eene deur openden, die zij een oogenblik te voren gesloten hadden, en dan een *bottiglia* vroegen; thans zijn er geregeld 220 man, jongens en meisjes aan den arbeid; de werk- en rusturen worden met de trompet aangekondigd.

„In het begin dezer eeuw werden er 440 personen gebezigd; maar toen het bovengedeelte van den grond was weggeruimd, waar thans de opdelvingen geschieden, werd het getal op 220 verminderd, om de belemmering en de verwarring in de huizen te vermijden.

„De plaats, waar men thans opgravingen doet, is in de *Strada Mercati*, vlak tegen over de nieuwe *Thermes*. Men heeft vier of vijf gebouwen uitgekozen, en de aarde tot op ongeveer vier voet onder den grond weggeruimd. Op die manier heeft men de frescoschilderijen der muren ontdekt, men heeft ze goed onderzocht en geschetst, en eindelijk ook den verderen grond weggeruimd. Het huis waar wij zoo even verlaten hadden, was de receptie-zaal.

„De pijlers, pilasters en kroonstukken, zeer goed bewerkt, zijn allen van dat witte alternate gepolijste gips, dat hier zoo goed bekend en zoo glad en schitterend is, dat men er zich bijna als van een spiegel zou kunnen bedienen. In de kamer daarnaast is il signor Abbate, aan wien men in het kristallen paleis de puinen van Pompeï verschuldigd is, bezig met over eene zeer schoone en goed bewaarde fresco een preparaat, samengesteld uit was en olie, te strijken, ten einde die schildering tegen den invloed der lucht te beveiligen. In de naburige kamer werkt een ander persoon, om de oude door de eeuwen gevormde korst weg te nemen waarmede de kleuren en voorwerpen bedekt waren, en wanneer de schildering goed is, strijkt er signor Abbate zijn preparaat over. Het onderwerp eener goedgekeurde fresco was de *schaking van Europa door den stier.* Bij het verlaten van het huis gaat men voorbij het voornaamste werk, verbeeldende *Apollo en Daphne.*

„Tot nu toe is een derde gedeelte der stad Pompei opgedolven, en daartoe zijn niet minder dan 120 jaren noodig geweest. De werken worden thans met meer ijver voortgezet. Toen ik dit gedeelte der stad verliet, zag ik dat men schikkingen nam om eenen ijzeren weg te leggen, welke moet dienen om de puinen naar eene plaats achter het amphitheater te voeren. Een ijzeren weg in *Pompeï*.

Terwijl men zich in de steden van Zuid-Italie aan de vreugde overgaf bij de viering van den eersten verjaardag van een merkwaardig feit, zijn te Florence theologanten vergaderd geweest om over de wettigheid van 's pausen wereldlijk gezag te beraadslagen. Hunne uitspraak was voor het hof van Rome niet gunstig. Opmerkelijk is het, dat in geen land de geestelijkheid zich meer vijandig tegenover het wereldlijk gezag van den paus stelt dan in Italië zelf; de reden hiervan ligt misschien in de omstandigheid dat zij het best in de gelegenheid is de misbruiken van dit gezag te kennen. Zoolang Frankrijk echter het hoofd der katholieke christenheid als wereldlijk souverein blijft beschermen, is er weinig kans die misbruiken te doen ophouden. Wierden de fransche troepen uit Rome verwijderd, Pius IX zou weldra ophouden te regeren. Doch Napoleon III wil of kan, naar het schijnt, de zaken nog niet zoo ver laten komen, en op nieuw verzekeren de half officiële fransche bladen dat Frankrijk zal voortgaan met de bescherming van 's pausen ongeschonden grondgebied van den Kerkelijken Staat, nl. het erfgoed van den Heiligen Petrus. Reeds twee jaar draait Napoleon III om de romeinsche kwestie heen zonder ze te durven aanvatten; op het laatst zal hij er toch toe moeten overgaan, want der Italianen ongeduld is groot.

INGEZONDEN.

A. Vraagt. Waarom is bij de laatste inschrijving voor het Gouvernement van bouwmaterialen, gereedschappen, enz. enz. de ope-

ning der inschrijvings-billetten en vooral de keuring der goederen, alles in het geheim geschiedt zonder dat de belanghebbenden de gelegenheid is gegeven hierbij tegenwoordig te zijn?

Is de Commissie voor de keuring der veelsoortige artikelen, zamengesteld geweest uit deskundige personen die eene practische kennis hiervan bezitten, om niet alvorens een artikel te onderzoeken eenige boekdeelen hierover behoeven te raadplegen?

Is het niet zeer toevallig dat juist van de voornaamste artikelen de beste soorten alleen door een (zoo het schijnt bevoorregt) persoon kunnen geleverd worden? en zijn de ingezonden monsters zoo spoedig allen naar behooren onderzocht? of zijn er ook eenige vergeten en daarom welligt afgekeurd?

UITBOEZEMINGEN
over de Kolonie
SURINAME.
door den ouden Heer
FURET.
(W. E. H. WINKELS.)
XVI.
III TIJDVAK.
(Vervolg.)

De 30 Januarij 1648 (*) was de Munstersche vrede gesloten. De 80-jarige oorlog was volstreden.

De graveljke stam, de helden ter zee, ons voorgeslacht in het algemeen, waren trouwe helden en helaas te menigwerf martelaars voor de heilige zaak van gewetensvrijheid; want eenmaal daarvoor het zwaard aangegord, hebben zij haar volhardend verdedigd. GOD, VRIJHEID en VADERLAND waren de schoone leuzen, die hun den moed schonken, om elken dwingeland onder de oogen te durven zien. Stonden de zonen, opgevoed in de zucht naar vrijheid, pal in het veld, niet minder ontwikkelde zich de heldenmoed in de harten der zeevarenden. Met verrukking moet elke Nederlander, op dat tijdstip terugblikken. Want, *geen* Rijk van geheel *Europa*, kan bogen op zoo veel strijd en heldenmoed, op zoo veel lijden, op zoo veel volharding en gebragte offers, als Nederland in de 16e en 17e eeuw, tot voorbeeld gaf en toonde.

Spanje was ontkracht en voor de geheele wereld vernederd, diep, smartelijk en grievend vernederd, want hoe trotsch en magtig het ook het hoofd opgestoken had, dat nooit de zon zag ondergaan, een klein volk „MAGTIG DOOR EENDRAGT" deed het gevoelen, wat een volhardende wil, bij de overtuiging van regt, KAN EN DURFT. De martelingen werden bespot en het afschuwelijk priesterdom zich verlagende tot Inquisitie-beulen, zich verheugende in zwaard en bloed, hadden geene magt door hunne moorden meer, en daarom woelden en beten zij als getrapte adders, in eigen boezem rond en deden zoo het groote *Spanje* der 14e en 15e eeuwen, tot een *Spanje* der 19e eeuw worden.

De jeugdige Republiek juichte in hare vrijheid, zij wischte de laatste bloeddruppels harer martelaren, van het bespatte kleed, maar zij was nog zwak, nog onvolleerd in haren Staatkundigen toestand; ook in haar bewogen zich partijschappen, die bedroevend op het gelijkstemmend gevoel van Vaderlandsliefde werkten; — wel bezat zij energie, kracht en arbeidsdrift, maar er hadden botsingen tusschen de *Staats-* en *Prinsgezinden* plaats, doch zien wij ook, met een smartelijk gevoel op de slagtoffers die daarvoor lijden moesten, zeker is het, dat *Prins* WILLEM III, dien grooten staatsman, veldheer en regeerder *niet* geworden was, zoo als Europa hem groot gezien heeft, hadden moeijelijkheden en harde ondervindingen, hem niet gerijpt tot die groote taak waartoe hij door de Voorzienigheid geroepen was. Dat zwak physiek was zonder de beproevingen niet gehard geworden voor hetgeen hem als vorst wachtte.

Zeker is er geen belangrijker blik op onze geschiedenis te werpen dan op den tijd, dat WILLEM III Koning van *Engeland* was, want maakte hij dat rijk groot, vergat hij geen enkel oogenblik de heilige belangen waarvoor een vorst verpligt is te waken; ook het lieve *Nederland* wist hij in zijne moeijelijke Staatkundige plaats, in alles te bevoordeelen. Doch wie bereidde de lotgevallen voor, wie legde het spoor waar langs de gebeurtenissen minder schokkend voortgleden?

Het was DE WITT, de Staatsman, de held, de wel-partijdige Staatsman, maar, die het heil der republiek beoogde en dat heil, door het beteugelen van alle partijschappen, tot rijpheid bragt.

KAREL I, bezwijkende voor het *Parlement*, liet zijn leven op het schavot; den 9 Februarij 1649 viel het Koninklijk hoofd; zijn bloed was een vlek die Engelands geschiedenis, op nieuw bezoedelde.

Nederland nam zijne zonen, KAREL, *Prins van Wales* en JACOBUS *Hertog van York*, gastvrij op, en de Staten waren opregt en moedig genoeg, KAREL als wettigen opvolger van zijn vader tot Koning van *Engeland* te verklaren. Het verder *Europa* zweeg!

Groote rijkdommen had *Holland* door zijn handel en zeevaart verkregen, de schatten die vooral *Amsterdam*, daardoor, won, gaan alle verbeelding te boven, maar die stad werd trotsch en stak tegenover de Staten der overige provincien het hoofd op. Langzamerhand had zij de rijkdommen, en de heerlijkheden, des ouden adels in handen gekregen, en hare eenvoudige burgers, namen allengs de namen dier heerlijkheden aan, waarop hun geld, doch niet hun geboorte regt gaven, en nog heden dragen velen dier afstammelingen der toenmalige kooplieden en reeders, den gekochten doch niet wettig verkregen naam. — Driest en overmoedig, vergat die stad, de trouw van een WILLEM I, van een MAURITS *van Nassau*, van een *Prins* FREDERIK HENDRIK en magtig door haar geld, duldde zij in WILLEM II geen Stadhouder, doch slechts een *Kapitein Generaal*.

Zulk eene grieve kon WILLEM II niet geduldig dragen, en zijne hulp bij de zes overige Staten zoekende, begonnen kort na de vredesluiting verzwakkende partijwoelingen.

Bij elke gelegenheid, stond *Holland* tegen de algemeene wenschen op en dreef hare denswijze door hare rijkdommen door. Verdiende zij op eenige punten berisping niet ten onregte deed zij de *generaliteit* het verwijt *dat zij de zaken in Brazilie, zoo voordeelig voor de Nederlanden, door een onhandig Bestuur verwaarloosd had*, en dat de laatste pogingen door den *Vice Admiraal* DE WITH (1647) om dat gewest te behouden, door eene laauwe en onverantwoordelijke onverschilligheid verijdeld waren, zoo dat onze geheele scheepsvloot aldaar, eindelijk uitgeput en in ellende, naar het vaderland terug keerde. De Staten, om den schijn welligt van zich te keeren, namen DE WITH gevangen, doch *Amsterdam* eischte trotsch zijne vrijheid en, toen daaraan geen spoedig gevolg werd gegeven, deed de stad den gevangene geweldaddig verlossen.

Honderde moeijelijkheden rezen tusschen de Staten en Holland, *Prins* WILLEM II gaf te spoedig gehoor aan zijn raadsman AARSSENS en deed zes Hollandsche afgevaardigden gevangen nemen en in *Loevenstein* opsluiten. Het waren DE WITT (de vader van JOHAN en CORNELIS) JAN DE WAAL, ALBERT RUIL, JAN DUIST VAN VOORHOUT, NANNING KEIZER en NIKOLAAS STELLINGWERF (30 Julij 1650), daaruit ontstond de latere ongelukkige *Loevensteinsche factie*. Hierna deed men een aanslag op *Amsterdam*; dan de juiste handeling van CORNELIS BICKER en JOAN HUIJDEKOPER verijdelde die. Uit die woelingen die beide partijen afmatten en benadeelden, kwam de vrede, doch belangen aan beide zijden, schokte en verbraken haar spoedig, zoo was men het einde van het jaar 1650 genaderd, toen WILLEM II op den 6 *November* aan de pokken stierf. De Staten waren verslagen; *Holland* juichte, en in een kerkzakje te *Amsterdam*, vond men een briefje, waarin geschreven stond: dat men 's Prinsen dood, als de geinkigste gebeurtenis beschouwde, die sedert 80 jaren had plaats gevonden. Vele *Magistraten* kwamen er driest vooruit, dat nu de *vrijheid* eerst verkregen was, waar men 80 jaren om geworsteld had.

Nu eerst begonnen de partijen te woelen, er was geen opvolger; de weduwe van WILLEM II was echter hoog zwanger, en 8 dagen daarna (14 Nov. 1650) bragt zij een zoon ter wereld, die later de beroemde WILLEM III werd.

De handel en zeevaart begonnen om dezen tijd, door den strijd met de Engelschen te kwijnen, de grootheid van *Amsterdam* verviel even spoedig als zij gestegen was, alles stond aldaar stil en ruim 3000 huizen waren zonder bewoners. Deze toestand duurde tot den 2 Mei 1654, toen de *Nederlanden* met CROMWELL, nadat deze in 1653, het *Parlement* uitgejaagd had, vrede sloot. Daarbij had echter iets plaats, waaruit later de groote haat tegen de DE WITTEN sproot.

CROMWELL eischte onder meer andere artikelen van het vredes-verdrag, dat de *Prins van* ORANJE en zijne nakomelingen, zouden uitgesloten zijn, van het *Stadhouder* en *Kapitein Generaalschap*. Bij de stemming daarover in de vergadering der Staten van *Holland*, was BREDERODE de eerste die zijne stem er toe gaf en was het DE WITT, die staande de vergadering de acte opmaakte, liet teekenen en voor het eindigen der raad verzond. — De vrede werd den 27 *Mei* afgekondigd.

(Wordt vervolgd.)

(*) *Ik verwacht van mijne lezers in deze Nederlandsche Kolonie genoeg kennis onzer Vaderlandsche geschiedenis, om niet dan zeer vlugtig er over heen te mogen stappen.*

MUZIEK KORPS VAN HET BATAILLON JAGERS No. 27.
PROGRAMMA VOOR HEDEN MIDDAG
Den 20 October 1861

No. 1. LE DIEU ET LA BAIJADÈRE *Ouverture*, par Auber.
2. LA SCHOTTISCH DE VICHIJ, arr. par G. Barthe.
3. POTPOURRI, *Lucia di Lammermoor*, arr. par G. Barthe.
4. LA SENSITIVE, *Valse*, arr. par G Barthe.
5. NOCTURE, *Romance a deux Voix* par Courturie.
6. GRANDE MARCHE, par W. Coenen.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 15den dezer, de Nederlandsche schoener *Carmita* kapt. Barekkij, van Curaçao.
Den 17den, de Nd. Am. bark *Wyman*, kapt. Lincoln, van Boston via Cayenne.
Idem, de Nederlandsche schoener *Ellen*, kapt. W. C. Bekker, van Demerarij.
Den 19den, de Nd. Am. Oorlogstoomboot *Iroquois*, komm. James S. Palmer — 6 stukken en 1016 man.

In Nickerie.

Den 9den September, het Ned. schip *Goede Bedoeling*, kapt. P. J. Kolk, van Amsterdam.
Idem, de Ned. schoener *Ellen*, kapt. W. C. Bekker, van Demerarij.
Den 17den, de Eng. brik *Telegraph*, kapt. W. E. Man, van Barbados.
Den 17den, de Ned. schoener *Kate*, kapt. C. Jessen, van Demerarij.

UITGEKLAARD.

In Nickerie.

Den 5den September, de Ned. schoener *Kate*, kapt. C. Jessen, naar Demerarij, lading: 40 puncheons Rum 4089 gallons en 3 puncheons Dram 338 gallons.
Den 25sten, de Ned. schoener *Kate*, kapt. C. Jessen, naar Demerarij, in ballast.
Idem, de Fransche schoener *Marie*, kapt. R. Robin, naar Guadeloupe via Barbados, lading: 950 kubieke voeten vierkant Hout.

IN LADING NAAR AMSTERDAM.

Het schip *Josephine*, kapt. Hofker, adres bij H. G. Levy.
Het schip *Josephina Bernardina*, kapt. Bos, adres bij J. Gisius.
Het schip *Wilhelmina*, kapt. Klint, adres bij H. Degenhard.
Het schip *Suriname*, kapt. P. Reijntjes, adres bij J. P. Hasse.
Het schip *Maria Cornelia*, kapt Brinkerinck, adres bij T. Hiemke.

NAAR LONDEN.

Het schip *Suriname*, kapt. Tucker, adres bij Gebr. Van Praag.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met de Nederl. schoener *Carmita*: de Heeren P. H. Flu en Chauvet.
Met de Nd. Am. bark *Wyman*: de Heeren Samuel Sossman en ... Nickerson.

BURGERLIJKE STAND.

Krachtens Gouvernements resolutie dd. 17 October No. 3, zijn tenzelfden dage, uit hoofde van de bestaande urgentie, met dispensatie van de Zondagsgeboden, in den huwelijken staat opgenomen:
François Gaspard Ganpain en Sallij Marie Gomperts.

Van den 12 tot den 19 October 1861, zijn alhier ingeschreven als overleden.
Den 12den, Anna Margaretha Black, 45 jaren.
Idem, Willem George Odijk, 2 jaren en 3 maanden.
Den 13den, Aron Jacob Henriquez Cotino, weduwenaar van Rachel Henriquez Cotino, 64 jaren en 4 dagen. — Den 18den, Julius Polsbroek, 32 jaren. — *Den* 19den, Frederik Bosselman, 1 jaar en 10 m.

Binnenlandsche Berigten.

Post-Kantoor.

De Mailpakketten zullen op HEDEN den 20sten dezer, des middags ten 12 ure worden gesloten en verzonden, per de Stoomboot *Vice Admiraal Rijk*.

Advertentiën.

Benoodigd

voor de plant. *Zorg en Hoop*, *Blijendual*, *Potribo* en *Hazard*:

Diverse Amerikaansche Waren, enz

Volgens Lijst en voorwaarden ter inzage liggende ten kantore van Wm. HUMPHREYS, alwaar inschrijvings billetten worden ingewacht tot MAANDAG den 21sten October 1861, des voormiddags ten 10 ure.

Tegen *gereed geld*

bij inschrijving te koop:

Van Plant. *Zorg en Hoop*
52 vaten SUIKER en
P. m. **2500 gallons Melassie.**

Van plant. *Blijendaal*,
26 vaten SUIKER en
P. m **1200 gallons Melassie.**

Van plant. *Potribo*.
21 vaten SUIKER en
P. m **1000 gallons Melassie.**

Van plant. *Hazard*.
15 vaten SUIKER en
P. m. **690 gallons Melassie.**

Op de voorwaarden van verkoop ter inzage liggende ten kantore van Wm. HUMPHREYS, alwaar de inschrijvingsbilletten worden ingewacht tot DINGSDAG den 22sten October 1861, des voormiddags 10 ure.

Van de plantage Poelwijk worden bij inschrijving te koop aangeboden:

47 vaten Suiker.

Volgens voorwaarden liggende ten kantore van P. MAIJ alwaar de Inschrijvings-billetten worden aangenomen tot WOENSDAG den 23 dezer des voormiddags ten 10 ure.

Paramaribo, den 19 October 1861.

Over zes weken, den juisten dag nader te bepalen, zal de ondergeteekende door den Vendumeester J. F. FAVEREIJ doen opveilen:

Het rentgevend HUIS en ERF in de *Watermolenstraat*, N. W. La. A No. 185 verdeeld in drie kamers met afzonderlijke Binnen plaatsen, etc. zeer geschikt zoo tot gedeeltelijke eigene bewoning, als tot gedeeltelijke verhuring. Zijnde inmiddels opgemeld EFFECT op zeer voordeelige voorwaarden uit de HAND TE KOOP.

Paramaribo den 15 October 1861.

J. N. ECKHARDT DE MESQUITA.

Te Koop:

Het ERF en de daaropstaande GEBOUWEN aan de *Zwartenhovenbrugstraat*, N. W. La. C No. 190 en O. W. La. D No. 423.

Te bevragen bij

J GOMPERTS Sz.

[ ]

Mr. A. WHEELER

heeft de eer hierbij zijnen welgemeenden dank te betuigen aan de Dames en Heeren van *Suriname* voor de ruime begunstiging welke hem tot dus verre is geschonken en zal nog eenige weinige dagen uithoofde van eenige noodzakelijk Operatien langer verwijlen. Degenen die zijne diensten mogten benoodigd hebben worden verzocht van deze gelegenheid spoedig gebruik te maken, daar hij nog hoogstens 15 à 20 dagen hier zal blijven. —

Woonplaats:

Gravestraat over de R C Kerk,

[ ]

Allerlaatste Voorstelling van het Gezelschap

Kunst-Koorddansers,

op Dingsdag 22 October 1861,

ter Benefice van den Hr. en Mev. *GARCIA.*

Bourgogne Bonne,

van het oude merk, Onvervalschte

BORDEAUX WIJN,

en dubbele *PRINCESSE BIER* op okshoofden, *Nieuwe Haring*, nieuwe BESSENGENEVER, en veel meer andere GOEDEREN.

bij

J, P, Haase Jr.

[ ]

Tooneel-Gebouw *THALIA*.

Dingsdag 29 October 1861,

EERSTE OPTREDING VAN DE BEROEMDE LIRISCHE TRAGEDIENNE

MAD. INEZ FABBRI,

PRIMA DONNA VAN DE THÉATRES VAN WEENEN, MILAAN, BERLIJN, NEW-YORK, BOSTON EN PHILADELPHIA

Groot Lyrisch en Instrumentaal Concert

IN COSTUUM.

ARTISTES.

Mad. Inez Fabbri, *Soprano*. Mr. Adams, *Tenor*.
Madem. Rosetti, *Mezzo Soprano*. Mr. R. Mulder Pianist en Componist van H. M. de koninginne Moeder der Nederlanden.

PROGRAMMA.

EERSTE GEDEELTE.

1. *Souvenir de Bellini*. Grande fantaisie de Concert, gecomponeerd en uitgevoerd door den Heer R. Mulder.
2. *Ernani*. Grande air et récitative (Verdi) gezongen in Costuum door Mad. Fabbri.
3. *Martha* Grande Romance (Flotow), gezongen door den Heer Adams.
4. *le Carnaval Universel*. Caprice burlesque voor de Piano, gecomponeerd en uitgevoerd door den Heer Mulder.
5. *I. Masnadieri*. Grand duo voor Soprano en Tenor (Verdi), gezongen door Mad. Fabbri en den Heer Adams.

TWEEDE GEDEELTE.

1. *Norma* Duo du Second acte (Bellini), gezongen in Costuum door Mad. Fabbri en Madem. Rosetti.
2. *Polka de bravoure*, voor de Piano, gecomp: en uitgevoerd door den Heer Mulder.
3. *Isolina*. Conzonetta Italienne (Stigelli) gezongen door den Heer Adams.
4. *La fille du pecheur* Romance Mulder), gezongen door Madem. Rosetti.
5. *La Traviata*. Grande Scène et air du premier acte (Verdi), in Costuum, gezongen door Mad. Fabbri.

Prijzen der Plaatsen.

LOGE f 3 — Familie billetten van 3 en meer personen à *f* 2,50 per persoon
STALLES d'ORCHESTRE f 2.50.
BALCON f 2 — Familie billetten van 3 en meer personen à 1,50 per persoon.
PARTERRE f 1.

Tot het bespreken van Plaatsen vervoege men zich bij den Heer J DE VRIES

BILLETTEN zijn mede verkrijgbaar in het Hôtel LIJONS, van den 20 dezer af en op den Speeldag aan het Tooneelgebouw. ( )

NB. Ter voorkoming van misverstand wordt berigt, dat familiebilletten alleen verkrijgbaar zijn voor familie leden uit het zelfde huisgezin.

Z. LIONARONS,
Agent Fabbri.

DEBITEUREN

van den uitlandigen Heer Dr. H. ROJER worden bij deze minzaam uitgenoodigd, hun verschuldigde bij den ondergeteekende te willen aanzuiveren, daar hij anders, hoe ongaarne ook, tegen de nalatigen regtsmiddelen zal moeten gebruiken

A. H. VAN BORCHAREN qq.

Te Koop:

P. m. 6000 Engelsche

Steenen,

zeer geschikt voor vuurwerken, bij

Sam. B SANCHES.

GEBR. SAMUELS

berigten hunne geëerde begunstigers dat zij op MORGEN den 21 dezer hunnen *WINKEL* zullen openen, en verkrijgbaar stellen, voor *billyke prijzen à Contant*,

Fijne Dames en Heeren

Modewaren,

BIJOUTERIEN,

Galanterien,

etc., etc., etc.

Opening van nieuwe GOEDEREN.

D. C. MUNRO

heeft ontvangen van *Londen* via *Demerara* per *Ellen*:

Dames, Heeren en Kinder

Modewaren,

naar den laatsten smaak.

Per *Catharine* direct van *Londen*:

Een mooi assortiment GLAS en AARDEWERK, als:

Fijne Champagne, Wijn en Bierglazen, Dito Geslepen Wijn karaffen, Diverse modellen Vrucht & Confituren SCHALEN, Tafel KARAFFEN met GLAZEN,

Tafelserviesen,

Complete Kamerstellen

Alsmede

MARTELLS extra PALE BRANDY, Londor Leadenhall Market BEEF in vaatjes,

extra Zwarte Thee,

Voorradig

Extra Sherry Madeira en oud Portwijn, Londen XXX PORTER, Sparkling ALE, Lekkere Adelphi Biscuits in trommels,

Carron Suikertesten,

Dito 4 voets BRANDSTAVEN, Bristol SUIKERKALK in potten [ ]

Paramaribo, den 19 October 1861

Bark *WIJMAN!!*

EXTRA NIEUWE

Bakkeljaauw,

dito in kisten, HARING, Shad, POGIES, Makreel, Mess Vleesch, Clear, Mess, Prime en China SPEK, Varkenskoppen, HAMMEN, Tiercen en vaatjes Reuzel, BESCHUIT, KAARSEN, Zeep, Uijen, BIETEN, RAPEN,

Extra *Aardappelen*, Boter, *ZUURGOED*,

Eetwaren en Vruchten in blik, Bokkings, supra fine

BLOM,

enz., enz., enz.

Nog voorradig:

Halve vaten Clear SPEK, dito PLATE BEEF, Talk, BREEUWWERK, Salsaparille, Axen, Wormmixture, tobben Round Beef, halve vaten Ossentongen,

ROOKVLEESCH,

Glaswerk, Schrijfpapier in soorten, *W. C. Planken*, *COMPLEETE STELLEN*

Ameublement,

voor Slaapkamers,

enz., enz., enz.

Verkrijgbaar bij

GEBRS. SOESMAN.

[ ]

Op nieuw ontvangen en verkrijgbaar bij

P. J. BOAS:

Prima kwaliteit

Cherrij Cordial

in kisten van 2 douzijn flesschen.

Ontpakt

en à Comptant verkrijgbaar bij

E. B. STUGER:

Allerkeurigst Opgemaakte Dames HOEDEN in verscheidene genres, Fraaije Dames en Meisjes F L A M B A R D S, Kinder HOEDJES, Elegante Zwart zijden Mantilles en Confections, ligt wollen Dames en Meisjes PALETOTS en CLOAKS. Afgepaste extra zwart zijden en Barège Kleedjes, gekleurde Barège Kleedjes tot 9 volants, Gros de Tours, de Naples en zwarte zijde om Mantilles en Kleedjes te maken, fraai geborduurde Kraagjes en Mouwen, Chemisettes, Parures, Fichus, elegante gegarneerde Lijfjes met Mouwen, Colliers, blaauwe Voiles, Zakdoekjes in soorten, fijn garen Batist, Corsetten, Kousen, mooije H a n d s c h o e n e n, Mitaines, Dames en Meisjes Jupon CRINOLINES, geborduurde Kinder Kleedjes en M u t s e n, Costumes d'Enfants, fraaije Jongens Italiaansche Strooijetten en Hoeden in soorten, dito Hesjes en Matrozen Costumes, geborduurde Boordjes,

Zijden Dasjes, Laarsjes en Schoentjes.

Nieuwe patronen Calico, Jaconet en Neteldoek, wit en zwart Garen, klosjes Naaikatoen, Knoopjes, Agrementen, Passementerie, enz.

Gekleurde, witte en zwarte Mans HOEDEN, Castoren dito, fraai wit en zwart Zijde voor Vesten, gekleurd en wit gedrukt Piqué, geborduurde wit zijden Bal- en Trouw-Dasjes, zwart en gekleurd zijden Dassen en Ties, ligte Paletots en Pantalons voor den droogen tijd, witte en gekleurde Hemden, Linnen Boordjes,

Merino en Katoenen *Borstrokken*,

Zijden en Cambric Zakdoeken, Cabretlederen en wit katoenen Handschoenen, Sokken. Zijden Parapluie's, extra wit, gekleurd en zwart MERINOS en PARMATTA voor jassen en Manteltjes, gekleurd Circassian en Cachemire, Alpacca, ligt zwart Drap à ƒ 8.50 per el, Satin de Laine, Voeringzijde.

Mooije *Tafelkleeden*, Schotsche *Hangmatten*

Garen en Katoendril, bruin DRIL, bruin LINNEN, ordinair en fijn Hemden Linnen; Estopille, gordijn, voering en LINNENKATOEN.

Beddentijk, Damruit, *Bont*, Werkgoed in soorten,

Boekjestreep.

Wollen DEKENS, roode en blaauwe baaijen HEMDEN, schotsche Mutsen in soorten, Bla uw Salempoeris, Koffijzakkendoek.

Elegante gouden Parures; Oorknopjes, Vingerringen, Medaillons & Vinger-hoeden, Bracelетten, Sigarenpijpjes, Allumetdoosjes, Portemonnaie's, dozen Haar-spelden en Kammetjes.

Pleeten Likeur en Azijnstellen,

Girandolles, Snuitmanden, Presenteerbladjes, Theestellen, Lepels en Vorken. Houten Azijnstellen, fijn verlakte Presenteerbladjes, Ivoren Tafel, fijne Scheer en Pennemessen, Scharen, fijne Naalden in doosjes.

Eene verscheidenheid fraaije porceleinen Voorwerpen voor C A D E A U X en ETAGERES.

Keurig Kinder Speelgoed,

Pineaud's Eau de Cologne, Odeurs, Pommades, Haarolie, Savon au suc de Laitue, Windsor en andere ZEPEN.

Exquise oude Port en Madeira WIJN in kistjes van 1 dozijn en per flesch.

Rainauld's Pale Brandy en fijne Roodewijnen.

Aangemaakt LOODWIT in tonnen, Blaauwe en Gekookte LIJNOLIE.

***Per Josephine Kapt.* H o f k e r:**

Blikjes Saucise de Bologne, Gehakt, Rolade, Versche Zalm, Aspergies Doperwtjes en Worteltjes, ½ sukers ingelegde Groenten, 1e. kwaliteit Rolpens in flesschen, best gebakte Lengvisch, V e r m i c e l l i, Fijne Genua OLIE selterwater in manden van 25 | 2 kruiken, Framboozen Azijn en Siroop, fijne Likeuren, Banket, Bitterkoekjes, enz.

Te bekomen bij

JY. M POLAK:

Extra H A M M E N, Z. M. en Kom-KAZEN, Groote en Kleine Broodsuikers, Zwarte THEE, Brusselsche en Brandons Waskaarsen, Zool, Gewast, Gewikst en Verlakt LEDER, Zwaar en Ligt Zeildoek, Bont en Zeilgaren, Gesponnen Hennip, Koffij en Cacao Zakken, Taaije en Brosse Spijkers, Veld en Timmergereedschappen.

Strijkijzers, **DAKLEIJEN** 10+16 en Leijenspijkers, IJzeren Platen, Staven Kroon en Lowmoor IJzer, Brand-staven, IJzeren Banden voor Schuim en Dramvaten.

14 vts. Suikervatenhoepels.

Suikerkalk in potten, Kalk en Cement, Patent, Gek. en Ongek. Lijnolie, Levertraan, Verfwaren, Potlooden, Smeltkroezen, Platlood, Kruiwagens, enz. enz.

Alsook:

Keurig Opgemaakte Dames Zijden, Crinoline en Strohoeden, Bruidskransen en B a l k a p s e l s. Zijden en Barège Kleedjes, Zwart Zijden Mantilles, Eng. Garen en Suffolk D R I L, Iersch en Saxisch LINNEN.

(-)

Lees hier!!

***Extra* Bloemkool,**

Snij en Spercie *Boonen*

Komkommers & Augurken

in 't klein bij

A. VAN MELSEN.

Nieuw aangebragt

per het schip *Jenny* Kapt. A. R. DE LANG en te bekomen voor civiele prijzen

***à CONTANT* bij**

Jb. VOET:

Wit, Gestreept en Blaauw LINNEN, **POOL EN VRIES BONT,**

BOEKJESSTREEP,

Rood en Blaauw DAMRUIT, BEDDETIJK, Lemeniassen, Salempoeris, Stoelmat, LINNEN, Garen en Katoen D R I L, Gemaakte Zwarte Lakensche Zomerrokken,

Zwart Laken,

BALKLEEDJES en Afgepaste dito, Barège, Gekl. Eff en Geb. Neteldoek, Schotsch Batist, Hoofd en Rooi Zw. Zakdoeken, WIT KATOEN in soorten, Heeren, Dames en Kinder HOEDEN,

Porcelein en Aardwerk,

Galanterien,

en *Kramerijen*,

Blikjes VLEESCH, Flesschjes Gedroogde Doperwtjes en Tuinboontjes, Flesschen BANKET, Stoopen Z U U R G O E D, Pruimen, Rozijnen, Corinten, Amandelen, Peeren, Appelen en M a c a r o n i e,

Vruchten op Brandewijn,

***Tabak* en *Sigaren*,**

LOOD EN ZINKWIT.

ROODEWIJN in kisten en per dozijn

Ontvangen per de laatst gearriveerde schepen en te bekomen bij

J. H. SWARTSMAN,

bij de partij en in 't klein:

MITS CONTANT.

Versche PROVISIEN,

waaronder BOTER à ƒ 8.50 per vaatje,

Nieuwe AARDAPPELEN.

DRANKEN, K r u i d e n i e r s w a r e n

Extra Zwarte en Groene

***Thee*, Broodsuikers,**

***SCHOENEN* in soorten,**

ingelegde G R O E N T E N in vaatjes,

goede en zware

SIGAREN

en *ROOKTABAK*. en meer andere GOEDEREN.

In Voorraad:

***PATENT OLIE* en**

***GENEVER* bij 10**

en meer kannen.

D. ALBERGA

heeft ontvangen per de M e r c u r i u s en J o s e p h i n a:

Diverse Manufacturen,

Dames en Meisjes Grijze, Bruine, Fantasie en Italiaansche F L A M B A R D S, Mans en Jongens Castoren H O E D E N, Dames Laarsjes met en zonder hakken.

( )

Versche PROVISIEN

en DRANKEN, waaronder

Nieuwe Haring

en nieuwe BESSENGENEVER, ontvangen per kapt. HOFKER en te bekomen bij

J. G. KRAMER & Co.

NIEUWE LOCHFINE

HARING

in vaatjes.

Verkrijgbaar bij

J. D. JUDA & CO.

DE GROOTSTE GENEESKUNDIGE ONTDEKKING DEZER EEUW.

PERRY'S CORDIAL BALSEM VAN SYRIACUM.

Deze onschatbare medicijn is de wonderbaarste overwinning van de kunst over de natuur, en is voor beide seksen heilzaam. Zij herstelt en vermeerdert de natuurlijke kracht van hen die tengevolge van een langdurig verblijf in de Kolonien aan afgematheid en verval van krachten lijden. Duizenden hebben door het gebruik daarvan hunne gezondheid en krachten herkregen, zoo als eeder ede, voor den Lord Maijor van Londen en de Aldermen verklaard is.

Prijs 11 sh. per flesch, of vier à voor 33 sh. waardoor men 11 sh. bespaart; en in à van 5 p. st. eene besparing gevende van 1 p. 12 sh.

Verkrijgbaar bij R. & L. PERRY & Co. hoofd-depôt, No. 19, Bernersstreet, Oxfordstreet, Londen.

Agenten: BARCLAY & Co. 75, Farringdonstreet, Londen.

( )

De Pillen van Holloway

"Ongesteldheid aan de maag, het groote verderf des ligchaams." Indigestie, ongemakkelijke spijsvertering en maagpijn zijn meer of minder de kwalen van die personen, die hunnen tijd doorbrengen met studeren, met handelsbezigheden, in het algemeen, die hun werk steeds in huis hebben, waardoor hun meestal de beweging buitenhuis, die goed is voor de gezondheid, belet wordt. Het getal dier personen wordt in den winter nog met eene menigte vrouwen vermeerderd, die door het slechte weder, gedwongen zijn te huis te blijven. Bovengenoemde pillen zijn altijd beroemd geweest als het beste en zekerste middel om zwakke magen, ongesteldelevers en stijve darmen te herstellen. Zij brengen eene heilzame werking in het vordingskanaal, zonder het gestel te benadeelen of te verzwakken. Zij zijn het doelmatigste en minst pijnlijke tegengift voor iedere verstoring der ingewanden; zij doen ieder ontsteld orgaan zijnen gewonen loop hervatten; zij maken de spijsvertering goed, het ligchaam sterk en den geest krachtig.

Deze P I L L E N zijn alhier verkrijgbaar gesteld bij A. B. DE VRIES aan de *Zwartenhovenbrugstraat* à ƒ 1. ƒ 3 en ƒ 5.

GEDRUKT BIJ A. L. G. DE RANDAMIE

BIJBLAD TOT HET SURINAAMSCH WEEKBLAD.

Verschijnt elken Woensdag.

1861. **Woensdag 16 October** **No. 42.**

PARAMARIBO, den 15 October 1861.

Uit de *West-Indian* van Barbados, ontleenen wij het volgende:

Het eerste Concert van Mad. INEZ FABBRI had plaats op Woensdag avond, voor een groot publiek, waaronder de aanzienlijksten uit onze stad. De roem van deze talentvolle zangeres, verspreid door alle dagbladen van New-York, had onze verwachting zeer gespannen, maar hetgeen wij hoorden overtrof alle verwachting. Made. FABBRI heeft eene stem groot van omvang, welluidend, krachtvol en bewegelijk, die gepaard aan haar dramatische talent, hare toehoorders in vervoering brengt. De wijze waarop zij alle moeijelijkheden overwint getuigt van het volmaaktste beheer over hare stem. Hare trillers is volmaakt; in één woord, zij is eene Artiste van den eersten rang. Wij kunnen niet zeggen, waardoor zij de meeste toejuiching heeft verworven, in de Traviata; echter komt haar Dramatisch talent heerlijk uit Madem. ROSETTI's Rose of Hazeldean vond veel bijval en werd goed gezongen. Zij is eene jeugdige Artiste met veel talent en geeft het bewijs van eene goede school. Mr. ADAMS heeft eene volle zuivere tenor-stem, opmerkenswaardig welluidend — heerlijk is het effect in het Duo met Mad FABBRI — J Masnadieri. Hij werd daverend geapplaudiseerd en herhaaldelijk gebiseerd — De Heer MULDER is een volmaakte Pianist. Hij begon met eene heerlijke Caprice uit Lucia, maar zijn grootste triomf behaalde hij in de Souvenir de theatre Italienne. Zijn Carnaval Universel getuigt van zijne kunstvaardigheid en de meesterlijke behandeling van zijn instrument.

Naar ons is bekend gemaakt, zal de Voorstelling van den Heer M. LEO TAYLOR op morgen avond allerluisterrijkst zijn.

Wij hopen dat eene talrijke opkomst de vele pogingen van dezen artist wel beloonen zullen.

INGEZONDEN.

D. vraag of de Brantie makka voor den grond *Hermitage* dient tot beheining voor de koeijen; wanneer dit het geval is, vindt ik het ongeoorloofd dat zulks door de Policie oogluikend wordt toegestaan, dan dit tot de lands wegen behoort en zelfs voor voetgangers gevaarlijk is geworden en voor rijtuigen onbruikbaar.

D.

Het beheer en de Maatschappelijke toestand der Volkplanting Suriname.

DOOR

W. E. H. WINKELS.

„Men moet al die stuitende, bekrompene, belagchelijke maar steeds noodlottige stelsels bestrijden, die geboren zijn uit de ontbinding van het gebillijkt natuurregt; opdat er in de latere eeuwen niet met minachting op ons werde nedergezien."

THIERS.

IV.

Ook onze markten zijn al zeer ongelukkig ingerigt en geplantst, de zorgeloosheid daaromtrent is beklagens waard. Honderde keeren, gaf het publiek den wensch te kennen, dat het Bestuur het nut en de noodzakelijkheid zoude inzien van goede markten en een marktmeester, (mits ook goed.)

Wij willen — om niet op elke kleinigheid te vitten, — slechts *eene* zaak aanhalen, die vreeselijk is.

Over het algemeen, is de geheele bevolking zeer gesteld op versche visch, doch, is door de verkeerde en nog geheel gebrekkige visscherijen in den regel veel te duur, dan dat zij voor het volk verkrijgbaar is. Visschen die bij den rijken overvloed, welke alhier bestaat, maar door een zoo hoog arbeidsloon — uit de slavernij ontstaande, — ook hoog in prijs wordt, moesten slechts *een tiende* kosten van wat zij nu gelden. De arme en de arbeider kan er dus niet aan denken om voor een middelmatig schelvischje van *f* 4 — tot *f* 2,50 te betalen.

Komt nu de geladen visschersboot aan, ('t zijn roeischuiten, die met een hoogst kostbare bemanning naar zee gaan, en door een paar *„pinken"* vrij wat gemakkelijker en goedkooper konden vervangen worden — maar zoo ver zijn wij hier nog niet!) Komt de boot dan aan, en is het tijdig genoeg, dat de huisgezinnen de visch nog voor het maal kunnen gereed maken, dan is de voorraad visch, spoedig voor goeden prijs afgezet, maar, het gebeurt ook wel eens, dat de visch reeds dood en *niet* goed aankomt, waartoe het gloeijende klimaat natuurlijk schadelijk meê werkt, dan is er geen verkoop bij de gegoede klasse denkbaar en dan — want de politie bemoeit zich daar niet mede en marktmeesters hebben wij niet — dan, mag de minvermogende, de arme, zich voor een prijsje het hart eens ophalen, aan bijna bedorven visch; gelukkig nog, dat het volk van veel *peper* en van veel *zout* houdt, hetgeen misschien, het bederfwekkende van zulk voedsel tempert en bestrijdt. — Maar dat zoodanig voedsel, alles behalve meê werkt, om ziekte en kwalen te voorkomen en al zeer weinig voedende bestanddeelen toedraagt, geloof ik zeker.

En al deze zaken, voor ieder een te zien, die slechts lust heeft ze op te merken, laat men niettegenstaande onze groote ambtenaren en bezoldigden, maar stil aan de goede *Voorzienigheid* over.

Voor wij van het volks-voedsel afstappen nog een enkel woord over het brood.

Over den geheelen aard ol, heeft het brood onder de menschheid, als het ware een burgerregt verkregen; een regt, dat het toekomt, om zijn nut en hooge waarde, boven bijna all andere voedingsmiddelen.

Alhier, behoort het *niet* tot het algemeen volks-voedsel, want, het is niet voor het volk geschikt bereid, en het is ook veel te duur.

Ook daarop wilde men nooit letten!

Vraagt een jeconomist: „bemint men in Suriname dan het brood niet?" dan zeker verrast hem het antwoord: *„slaaf* en *vrij* zijn er dol op!"

Maar het Bestuur, noch de particulier, doen er iets voor.

Gedurende de laatste vijftien jaren, zien wij Europa onvermoeide pogingen aanwenden, om dit volks voedsel, al meer en meer te verbeteren en voor het algemeen geschikter te bereiden, dan het werd gedaan.

Hoe veel te meer had men alhier, op dit punt behooren te letten, want, *werd*, of *was* de slaaf van jongs af aan, aan deze voedingstof gewoon gemaakt; weest verzekerd, dat hij eenmaal van zijne banden ontslagen, zich niet uit de maatschappij zoude onttrekken, waar hij dat kostbaar voedsel alleen bekomen kan.

De kleurling, de neger, het kind alhier, beminnen alle in hooge mate het brood; — brood, is alhier wat de heffe des volks in Europa, bij een koekenbakker zoekt. Den sterken reusachtigsten *Etiöpier* alhier en het kleine knaapje, maakt men gelukkig door een broodje; nooit zal de armoede hier, aan de ruimbedeelde iets anders vragen, dan: *„dritibri vo bai bredde"* (4 *cents om een broodje te koopen*). Vele vrijen, die anders niet ligt aan den arbeid zich zouden overgeven, gaan ijverig aan boord der schepen werken, want, aldaar schiet er goed voedsel voor hun over, vooral brood!

Het zwarte beschuit of scheepsbrood, in water en zoet geweekt, is voor de *vrijen* en *slaven* en de mindere volks klasse een *Lucullus maal*; hoe weinig kostbaar en hoe gezond!

Maar men heeft daar nooit op gelet, en hoe zoude men ook kunnen letten op kleinigheden, die zoo nuttig, zoo voordeelig voor het algemeen zijn? En mij dunkt, het is bijna beleedigend, dat men van menschen, de groote der aarde, die wel zoo beleefd worden zijn, van te zijn geboren, zes loitiot durven vergen.

Welk een groot nut draagt het brood in zich, een voedsel dat gezond maakt, ligt verteerbaar is en zeer voordeelen op de vochten van het menschelijk ligchaam werkt; ja, het juist gekozen voedsel zoo als brood en vleesch, — verbant de vadsigheid, geeft lenigheid aan elke vezel, doet *milt* en *lever* lang hunne volkomene werking bedrijven en geeft zonder overprikkeling, de juiste aansporing tot levenslust. — Lieten deze plaats en het bestek door ons gekozen het toe, — wij zouden nog een belangrijk punt omschrijven, uit het goed gekozen voedsel voortspruitende, — wij zouden wijzen op Engeland op de menigte artikelen in verband en tijdschritten voorkomenden, die alle bewijzen leveren, van de goede resultaten, uit goed volks voedsel geboren, en die vooral wijzen op de volkstellingen, der laatste jaren, op die plekken, naar een waakzaam oog gehouwerd omtrent het volks voedsel.

Brood is *een* middel tot beschaving, en hoezeer ik de wijze ook afkeur, waardoor men alhier eene vruchtelooze poging doet, om de negerslaven te beschaven, (*) ik juich het zeer toe, dat de *Moravische broeders* zoo juist begrepen, dat vooral in de divisien eene bakkerij van het hoogste nut is, ja zelfs eene leiding daarstellen, tot een goed begin van vooruitgang.

Zoude het nu wel niet eene poging waard zijn, te wachten om alhier *goedkoop* en *geschikt* volksbrood te bakken? zoude eene bij *acten aandeelen* op te rigten fabriek, niet zelfs voordeelige renten afwerpen? welke fabrikatien tot in de divisien zich moest uitbreiden.

Nemen wij slechts aan, dat alhier dagelijks, door 50 000 inwoners ieder 2 centen brood genuttigd wordt hetgeen bij een geschikter bereiding en prijs zeker het dubbele zoud zijn, en dus *f* 2000 daags zoude uitmaken, of *f* 730,000 's jaars, laat de helft daarvan, aan particuliere bakker blijven, zoo schiet er nog een som van *f* 365.000 over.

Zoude de kolonist, de planter en zoo voorts wanneer hun het werkelijk nut van brood al, volks-voedsel werd duidelijk gemaakt, niet te bewegen zijn, om bij de voedingsmiddelen aan hun slaven uit te reiken, ook brood te voegen.

Zoude de armenbesturen, maatschappijen, broederschappen enz., zoo als dat in Europa overal gebruikelijk is — niet eenige keeren in de week, in plaats van geld, dat zoo dikwerf nutteloos verspild wordt, of niet tot nut van diegenen wordt besteed, waarvoor het bestemd was — brood willen uitdeelen. En zoude wij niet het voorbeeld volgen, dat nu algemeen in Europa is aangenomen, van geen geldelijke aalmoezen te geven, maar ieder, die zijn pligt als medelijdend burger gaarne wil volbrengen, van de daartoe ingestelde inrigtingen, voor het bedrag van een sekere som bonnetjes, voor voedsel of dekking neemt, die hij in plaats van de vernederende aalmoes in geld, aan de behoeftigen schenkt en zoude hier al weer het brood niet als aanbevelingswaardig artikel in aanmerking komen!

O! dat het Bestuur toch eens de moeite wilde nemen, om zich door eigen oogen te overtuigen, dat de ellende alhier, alier vreeselijk is — niet zoo als in Europa opentlijk langs de straat — niet afzigtelijk en duidelijk sprekend door water-, weêr- en stormbuizen, maar IN HUIS! IN HET LIGCHAAM! IN DE ZIEL! — Ja vreeselijke gebreken! ijsselijke ellende! maar nog niet zoo geheel ongeneeslijk, indien er slechts een weinig goede wil bestond. Doch, de gewone laauwe, slecht zamengestelde middelen, die men tot nog toe aanwendde, moeten als onbruikbaar weggeworpen worden; — geen eigendunkelijke onbeproefde daarstellingen, zoo als men alhier gewoonlijk poogt tot stand te brengen, neen, DIE genomen en DÁÁR inlichtingen gevraagd waar de ondervinding de toetsteen was, tot schoone uitkomsten.

(*) *In de nood op pag 21 van het verslag* 1858 — *werd ik opletiend gemaakt op de vragen der commissie van de 2e kamer dd* 12 *November* 1860 *omtrent het aanleeren der Nederduitsche taal onder de slaven alhier. Wij zullen daar binnen kort op antwoorden en doen zien dat de antwoorden van de verslaggever daarop gedaan; bepaald dwalingen zijn.*

Binnenlandsche Berigten.

De Curator bij het Departement der Onbeheerde Boedels zal van af den 17 dezer, dagelijks ten zijnen kantore betalen, de Crediteuren van den gerepudieerden gemeenschappelijken boedel Richard Barker Austin, en nagelaten huisvrouw Melicent Inness, en van den boedel George Kellij Park, volgens repartitie-rekeningen in dezelve boedels gearresteerd.

SCHEEPSTIJDINGEN

BINNENGEKOMEN.

Den 13n. de Nederlandsche schoener *Flijing Dutchman*, kapt. van Wijgen, van Caijenne.

Idem, de Nd. Am. bark *Catharina*, kapt. Herrick van Londen.

UITGEKLAARD.

Den 12n. dezer, de Ned. schoener *Transit*, kapt. C. M. de Haseth, naar Curaçao, lading: 27 puncheons en 10 vaten Rum 4035 gallons, 2 puncheons en 4 halve leggers Dram, 520 gallons en 40 pies Cederhout.

IN LADING NAAR AMSTERDAM.

Het schip *Josephine*, kapt. Hofker, adres bij H. C. Levij — Sluit ultimo dezer.

Het schip *Josephina Bernardina*, kapt. Bos, adres bij J. Gisius.

Het schip *Wilhelmina*, kapt. Klint, adres bij H. Degenhard.

Het schip *Suriname*, kapt. P. Reijntjes, adres bij J. F. Baase Jr.

Het schip *Maria Cornelia*, kapt Brinkerinck, adres bij T. Hiemke.

NAAR LONDEN

Het schip *Suriname*, kapt. Tucker, adres bij Gebrs. Van Praag,

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met de Ned. schoener *Transit* de Heer A. Brouwer echtg. en kinderen, Mej. C. Steenbergh en M. Veerde en de mind. M. A. Paulo en F. T. Roomer.

PRIJZEN DER PRODUCTEN.

Bij inschrijving verkocht:

SUIKER Den 14 dezer, van de plant. de Guineesche Vriendschap, 41 a 42 vaten á 8,32 cent.

CACAO Idem, van plant. Margaretha's gift, 17 qalen a 27,06 cent.

Advertentiën.

Wordt bij inschrijving aangevraagd voor rekening van het Fransche Gouvernement, de levering van:

Versch Brood,
» Rund of Schapenvleesch,
Steenkolen, (van Cardiff en New Castle
TALK,
Staven Yzer, (plat, rond of vierkant),

voor den tijd van *een jaar*, voor de alhier aankomende oorlogsstoomvaartuigen.

De inschrijvings billetten zullen worden aangenomen tot en met — en geopend op den 21n. October e. k., des morgens om 9 uur, ten huize van den ondergeteekende, waarn. Vice Consul van Frankrijk, alwaar de voorwaarden ter lezing zijn.

J. DEL MONTE LYON.
[ ]

Ontvangen per de laatst gearriveerde schepen en te bekomen bij

J. H. SWARTSMAN,

bij de partij en in 't klein:
MITS CONTANT.
Versche PROVISIEN,
waaronder BOTER à ƒ8,50 per vaatje,
Nieuwe AARDAPPELEN,
DRANKEN, Kruidenierswaren,
Extra Zwarte en Groene
Thee, Broodsuikers,
SCHOENEN in soorten,

---

ingelegde GROENTEN in vaatjes,
goede en zware

SIGAREN

en *ROOKTABAK* en meer andere GOEDEREN,
In Voorraad;
PATENT OLIE en
GENEVER bij 10 en meer kannen.
( )

Te bekomen bij

L. M. KOHN & CO.

Verscheidene soorten Zijden PARASOLS en PARAPLUI'S, Wit en Gekl. ZIJDEN, Glacé, Castoren en Katoenen HANDSCHOENEN, Bed en Venster Franjes, Zwart Satijn en Piqué VESTEN, Zwart Orleans en Linnen *TASSEN*, Echte MADRASDOEKEN, Dames LAARZEN, Gutha Percha en Ordinaire Haarkammen, geurige Zw.

Thee,

Neurenburger Leb Koeken, Hemberr Limonade, Lange Wijchels en Roerpijpen, en fijne *Rook Tabak*, Kinder VERFDOOSJES en SPEELGOED in soorten: POMADE, HAAROLIE, COSMETIQUE en fijne REUKZEEP van verscheidene kleuren, NAAIKISTJES, SCHERDOOZEN en dito MESSEN,
TOILETSPIEGELS
Twee honderd bossen (200)
Suikervaten Hoepels,
en veel meer andere GOEDEREN.
( )

Stellig de laatste twee avonden.

HEDEN en Zaturdag den 16 en 19 October 1861.

Zaal boven de Waag,

Met vergunning van Zijne Excellentie den Heer Gouverneur,
bij welke gelegenheid
M. LEO TAYLOR, de Wigchelaar, verscheidene nieuwe, verrassende en ongekende toeren zal uitvoeren.

De Voorstelling zal eindigen met een zeer lachwekkend Kluchtspel, getiteld:
De vrolijke Buurman of Vergenoegdheid tegenover Rijkdom
Mr. Mc. Farland zal voorstellen Christoffel Strap, de Schoenlapper.
M. Leo Taylor — Sir George Howard.
Madame Taylor — Nan y Strap, [de vrouw van Christoffel.]

De Heer Mc. FARLAND zal in den loop van den avond onderscheidene gebekende Engelsche en Amerikaansche Balladen voordragen.

Entrée. Eerste rang ƒ 2,50.
Tweede rang ƒ1,50. Kinderen ƒ1.

Tooneel-Gebouw *THALIA*.

Dingsdag 29 *October* 1861,

EERSTE OPTREDING VAN DE BEROEMDE LIJRISCHE TRAGÉDIENNE

MAD.^e INEZ FABBRI,

PRIMA DONNA VAN DE THÉATRES VAN WEENEN, MILAAN, BERLIJN, NEW-YORK, BOSTON EN PHILADELPHIA.

Groot Lyrisch en Instrumentaal Concert

IN COSTUUM.

ARTISTES.

Mad. Inez Fabbri, *Soprano.* Mr. Adams. *Tenor.*
Madem. Rosetti. *Mezzo-Soprano.* Mr. R. Mulder Pianist en Componist van H. M. de koningin Moeder der Nederlanden.

PROGRAMMA.
EERSTE GEDEELTE.

1. *Souvenir de Bellini.* Grande fantaisie de Concert, gecomponeerd en uitgevoerd door den Heer R. Mulder.
2. *Ernani.* Grande air et récitative (Verdi) gezongen in Costuum door Mad. Fabbri.
3. *Martha* Grande Romance (Flotow), gezongen door den Heer Adams.
4. *le Carnaval Universel.* Caprice burlesque voor de Piano, gecomponeerd en uitgevoerd door den Heer Mulder.
5. *J. Masnadieri.* Grand duo voor Soprano en Tenor (Verdi, gezongen door Mad. Fabbri en den Heer Adams.

TWEEDE GEDEELTE.

1. *Norma.* Duo du Second acte (Bellini), gezongen in Costuum door Mad. Fabbri en Madem. Rosetti.
2. *Polka de bravoure*, voor de Piano, gecomp: en uitgevoerd door den Heer Mulder.
3. *Isolina.* Canzonetta Italienne (Stigelli), gezongen door den Heer Adams.
4. *La fille du pecheur.* Romance Mulder, gezongen door Madem. Rosetti.
5. *La Traviata.* Grande Scène et air du premier acte (Verdi), in Costuum, gezongen door Mad. Fabbri.

Prijzen der Plaatsen.

LOGE ƒ 3. — Familie billetten van 3 en meer personen à ƒ 2,50 per persoon.
STALLES d'ORCHESTRE ƒ 2.50.
BALCON ƒ 2. — Familie billetten van 3 en meer personen à 1,50 per persoon.
PARTERRE ƒ 1.

Tot het bespreken van Plaatsen vervoege men zich bij den Heer J. DE VRIES.
BILLETTEN zijn mede verkrijgbaar in het Hôtel LIJONS, van den 20 dezer af, en op den Speeldag aan het Tooneelgebouw. ( )

Z. LIONARONS,
Agent Fabbri.

Direct uit *Bordeaux* via *Cayenne*
Te bekomen bij

MICHEL JUDA:

Eenige halve vaten délicieuse Bordeaux WIJN, kistjes VERMOUTH, COGNAC, Fine CHAMPAGNE, SAUTERNE, Pomard, St. Estephe, Pauillac, Margaux, Gos Destournel, Champagne, Absinth, Munes Frontignan, VRUCHTEN op sap en op Brandewijn, PORTWIJN, Madeira,
Gesorteerde Liqueuren als:
Maresquino, Alkermus, Noijau, Anisette en Vanille, PETIT POIS en eenige opgemaakte Dameshoeden laatste *Parijsche smaak.*
Voorts:
Zoete Olie, Speceryen,
SAGO FLORES, VERMICELLI,
Broodsuiker,
Gedroogde APPELEN en PEEREN
PEULTJES en DOPERWTJES, enz enz
( )

Op nieuw ontvangen en verkrijgbaar bij

P. J. BOAS:

Prima kwaliteit
Cherrij Cordial
in kisten van 2 douzijn flesschen.
[ ]

---

14 VOETS

Suikervaten Hoepels,
te bekomen bij
Eduard Kölle.
( )

Gedrukt bij A. L. G. de RANDAMIE.